

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. seprodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslojše štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2-50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 15.

V Ptuj v nedeljo dne 13. aprila 1913.

XIV. letnik.

Balkanske zmešnjave.

Črnogora ni odnehala. — Parniki velevlasti pred Antivarjem. — Panslavisti proti Avstriji.

Dogodki se jako počasi razvijajo, tako da se vsak dan nove govorice širi, ki se jih drugi dan zopet preključje. Na energično zahtevo cele Evrope, da naj opusti oblegovanje Skutarija, odgovoril je Nikita izredno predrzno, da tega ne stori in da mora to mesto njegovo biti. Tudi Srbi so pošiljali vedno več novega vojaštva v Albanijo. Nato so velevlasti (razven Rusije, ki pa se s tem tudi strinja) sklenile pomorsko demonstracijo. Deset velikih avstrijskih, nemških, angleških in francoskih parnikov je priplovilo pred Antivari. A tudi to na Nikito ni vplivalo. Zato so ti parniki napravili blokado črnogorskih in albanjskih pristanov. Velod tega je moralo 17 grških parnikov, ki so bili napolnjeni s srbskim vojaštvom in strelivom in bi se imeli v Albanijo odpeljati, v Saloniku ostati. Morska obala je torej za uvoz srbske vojaščine zaprta. Novi naval na tako junaško branjeni Skutari se ni izvršil in tudi o padcu Skutarija še ni nič znano. Pač pa se širijo zdaj govorice, da se hoče Nikito — z denarjem pomiriti; za denar je imel ta kralj namreč vedno mnogo zmisla . . .

Na Ruskem vprizarjajo panslavisti, med njimi tudi visoki dostojanstveniki, velike izgrede proti Avstriji. Gonja proti naši monarhiji je postala že naravnost neznosna. Vkljub temu, da ni nobene neposredne nevarnosti za vojno, se čuti vendar, da leži še vedno huda nevihta v zraku . . . Skrajni čas bi bil, da naša vlada najde potrebni pogum, varovati avstrijsko zastavo pred poniževanjem!

Mirovna pogajanja.

Gospodjo diplomati imajo res mnogo časa in potrpežljivosti. A še več potrpežljivosti imajo narodi s temi diplomati. Kajti gotovo je, da prinašajo balkanske zmešnjave velikanske gospodarske škode, da stanejo grozovite svote kr-

vavega ljudskega denarja, — in istotako gotovo je, da trpijo pod tem vse evropske države, v prvi vrsti pa avstro-ogrsko monarhija. A gospodje diplomati dremljejo naprej pri zeleni mizi . . . Balkanska vojna je danes končana. Nobene krvave odločitve ne more več priti, ki bi bila merodajna za končni izid. Evropska Turčija je umrla in treba jo je le še pokopati. In vendar si stojijo ob Tsataldži še vedno stotisoči napol zmurznjenih, lačnih vojakov nasproti. Za Boga, zakaj se ne napravi temu konec? Velevlasti so vzele mirovna pogajanja med Turčijo in balkansko zvezo v svoje roke. Turčija se je takoj predlogom teh velevlasti pokorila in na tej podlagi bi se v prav kratkem času lahko sklenil mir. Napetost v Evropi bi s tem jenjala, gospodarski procvit bi se pričel zopet razvijati. Zakaj se torej ne skleni miru? Balkanske države pač same med seboj niso edine in bi najraje druga drugi še od Turkov krvavi nož v prsa zasadili! Skrajni čas je, da bi našla Evropa potrebno energijo, vstvariti mir. Drugače bodoje lakota, tifus in kolera mir napravili . . .

Nemčija in vojna.

V nemškem državnem zboru imel je državni kanclar Bethmann-Hollweg velezanimiv in važen govor, tikoč se mednarodnega položaja v Evropi. Nemčija povečala bude namreč zdaj izdatno svojo armado. Kanclar vtemeljeval je potrebo tega povečanja s krepkimi in jasnimi besedami. V govoru ni nobenega zavijanja in nobenega skrivanja. Jasno je povedal nemški vodilni mož, da Nemčija hoče mir ohraniti, da pa je pripravljena tudi na vsak napad. Za nas zanimiv je zlasti tisti del Bethmannovega govora, v katerem se je dotaknil trozveze. Povedal je odkrito, da stoji Nemčija z vso svojo močjo v nerazrušljivi zvestobi na strani Avstro-Ogrske in da hoče to zvestobo i zanaprej držati. Govor je razjasnil politično obzorje in nam je pokazal, kakšen je resnični položaj. Trozveza želi mir in ne boče nikogar napadala; ali njena volja oziroma volja vse Evrope se mora i na Balkanu vpoštevati. Mislimo, da boče ta znameniti govor pri ruskih panslavistih, francoskih šovinistih kakor tudi pri srbskih prenapetežih vplival kakor hladni curek vode na razgrete glave.

Angleška za mir.

Anglija s svojim vrhovnim ministrom Sir Greyom je v vseh teh hudih balkanskih bojih in zmešnjavah vendar dokazala, da je še nekaj na svetu, kar se sme „visoka politika“ imenovati. Tu ni nobene razbarjenosti, nobenih obljub in nobenih prenapetih odločb. Vkljub temu, da je Anglija v „tripelententi“ z Rusijo in Francosko zvezana, se ne da zapeljati v nikako pustolovsko politiko, ki bi zamogla povzročiti evropsko vojno. V zadnjem času je Anglija sploh prav občutno odmaknila od vročekrvne Francoske in zahrbtnje Rusije. Približala se je prav vidno Nemčiji, katera istotako odkrito izjavlja, da je razmerje med njo in Anglijo sedaj izredno dobro. Ta pojav je velepomemben za svetovni mir, kajti brez Anglije se Francoska in Rusija ne boče nikdar upala, boj proti trozvezi zapričeti.

Rumunska in Bulgarija.

Nasprotje med Rumansko in Bulgarijo, ki je bilo učajno časa tako ojetno, da se je v trenutek izbruh vojne pričakovalo, se je zdaj mnogo ublažilo. Pogajanja zaradi odstopa bulgarske trdnjave Silistria in primerne vrvavnave meje do Črnega morja so v polnem toku in je, kakor vse kaže, pričakovati ugodni izid. To je tudi naravno. Kajti Rumunija je v vseh teh balkanskih zmešnjavah dokazala svojo miroljubnost. Bulgarija pa tudi prav gotovo nima vzroka, želeči si pri sedanjih svoji opešanosti nove vojne.

(Glej tudi zadnje telegrame na strani 2.)

V nedeljo, dne 13. aprila ob 8. uri zvečer se vrši v gostilni Leuthner v Roseggu

zborovanje,

na katerem boče predaval urednik K. Linhart iz Ptuj o

balkanski vojni in njenih nasledkih.

V srbski tabor . . .

Z razvitimi zastavami hitijo slovenski prvaki obeh strank v srbski tabor . . . Predrzno so si iztrgali raz obraza hinavsko krinko katoličanstva in avstrijskega patriotizma, s katero so slovensko ljudstvo skozi desetletja za nos vodili. Odkrito nastopajo zdaj kot ljudje, ki ne

Najlepši načrti,

ki jih v dobrih urah sestavimo in naši najboljši upi postanejo ničevi, ako si nakrat vsled prepiha, mokrote ali prehlajenja revmatične bolečine, bodeenje, heksenšus, bolečine v križu ali v hrbtu pridobimo in sedimo potem od bolečin mučeni ter nezmožni za delo.

Tu je potem prava dobrota, ako je doma staro priznani, bolečine odpravljajoči Fellerjev zeliščni esenčni fluid z zn. „Elzafluid“ in nas v kratkem času od naših bolečin oprosti, nas pravi zopet sveže zdrave in za delo zmogne. Občutili smo dobrote Fellerjevega fluida z zn.

„Elzafluid“ mnogokrat na lastnem trupu in ga lahko torej svojim čitateljem v resnici toplo priporočamo. Njegova ekscelenca Leon baron Freytagh-Loringhoven, deželni svetnik Veseljevega vitežtva in carsko-ruski resnični državni svetnik v Arenburgu, Kommandantenstr. 5, otok Oesel, gubernija Livlandska, piše o tem: „Smatram za svojo dolžnost napram drugim ljudem, priporočati izborni Fellerjev fluid z zn. „Elzafluid“, kjerkoli morem. Opozarjal sem nekega študijskega prijatelja in petrograjskega zdravnika na to krasno sredstvo in imel sem priliko, nekega drugega petrograjskega zdravnika, ki ima tukaj velik zavod za močvirno kôpel, s

Fellerjevim „Elzafluidom“ od močnih revmatičnih bolečin v rami ozdraviti, pri katerih niso njegova lastna zdravila pomagala. Tudi neki zdravnik v Danzigu zahodna Prusija, rabi v svoji praksi Fellerjev fluid uspešno in tako želim v blagor sočloveštva Fellerjevemu fluidu vedno večje razširjenje in njegovemu iznajditelju zasluženost slavo.“

Naj bi naši čitatelji ta nesebični migljaj vpoštevaji in Fellerjev fluid z zn. „Elzafluid“ od apotekerja E. V. Feller v Stubici, Elsaplaz št. 241 (Hrvatsko) naročili. 12 steklenic stane franko samo 5 kron, mali izdatke, ki prinašajo obilo koristi. — — — — du.

dajo niti trohice svojih političnih ciljev za vso rimsko-katoliško cerkev in ki želijo stari Avstriji isto usodo, kakor jo je doživela umirajoča Turčija . . .

Pojavilo se je namreč „jugoslovanstvo“ . . . Na krvavih bojiščih Trakije in Makedonije, pred Adrianoplom, Monastirjem in Janino razbile so združene balkanske države nekdanj tako mogočno Turčijo in pognali so Islam skoraj čez Bosporus v Azijo. Ne bodemo ponavljali, kje tičijo vzroki te vojne, na kak način in s kakimi sredstvi se je vodila in se še danes vodi. Balkanska vojna sama ob sebi je danes tako rekoč končana. In brigati se je zdaj le za tiste njene posledice, ki se nas in naše države tičejo.

Na okrvaveli zemlji balkanskih zmag dobil je namreč „panslavizem“, ki se pri nas skriva pod imenom „jugoslovanstva“ ali „trializma“, nove moči in cilje in nade. Ruski panslavisti, ki hujskajo že leta sem na vojno zoper habsburški monarhijo, mislijo, da je prišla zdaj njih ura. In ko bi pametni možje v ruski vladi ne branili, krizale bi se že davno avstrijske sablje s sulicami kozakov. Ruski panslavisti povzročili so tudi v Srbiji in Črnogori uporne, sovražne misli proti Avstriji. „Turčijo smo razkosali“, pišejo srbski listi, „razkosali bodemo zdaj še Avstrijo!“

Panslavizem hoče potisniti avstrijski vpliv nazaj do Gradca in Celovca in hoče vstvariti iz mogočne vevlasti Avstrije malo, brezplivno, od slovanskih sedov odvisno državico.

Ni čuda, da so zrojile te fantastične sanje v glavah zmage pijanih balkanskih narodov. Odločna beseda Avstrije bi v tem oziru že davno red napravila. A do te odločne besede doslej še ni prišlo. Iz tega sklepajo nasprotniki, da je Avstrija slabotna. Iz tega pa so sprejeli tudi slovenski narodnjaki klerikalne in liberalne stranke pogum, da so tako očitno pričeli naglašati svoje vevlastne cilje.

Danes šumi po slovenskem ljudstvu, doslej neznani glasovi se čujejo. Namesto cesarske pesni čuješ balkanske himne. Slovenski katoliški duhovniki se norčujejo iz istotako katoliškega frančiškana Paliča, ki so ga srbski krvniki v Albaniji umorili, kër ni hotel svoje vere izdati. Slovenski tretjeredniki in „Marijine“ hčerke vpijejo „živio Srbija“, medtem ko obračajo Srbi svoje kanone proti avstrijski meji. Slovensko prvaško časopisje prinaša zgolj slavospeve na srbske in črnogorske „brate“, zaradi katerih je moralo na tisoče naših rezervistov po zimi našo mejo stražiti. Za Srbe nabirajo slovenski voditelji denar, medtem ko za avstrijske soldate niti vinarja nimajo. Srbskim ranjencem prihajajo na pomoč, za avstrijski „Rdeči križ“ pa imajo zgolj zaničevalni posmeh. V Srbijo se vozijo avstrijski slovenski poslanci, v Belgradu in Petersburgu držijo govore, ki nimajo z avstrijskim mišljenjem

ničesar opraviti. Vse, kar je avstrijskega, oblijejo z gnojnico svojega zaničevanja, balkanski roparji in morilci pa so jim vzor kulture in olike . . . Ni čuda, da se je upal nek slovensko-narodni listič pred par leti napisati zločinško besedo, da je avstrijska zastava za Slovence „znamenje sramote.“

Kaj hočejo vsi ti ljudje pravzaprav doseči? Srbi in Črnogorci bi vstvarili radi svoje države, ki bi segale od naše meje pa do jadranskega morja. Pogoltniti bi hoteli Albanijo, v kateri ima naš cesar protektorat čez katoliško prebivalstvo. Avstrija ni imela od tega protektorata mnogo; ali zadnji albanski katoličan bi bil že davno umorjen, ko bi Avstrija ne varovala in ne zidala katoliške cerkve in šole in samostane . . . Kot zahvalo pa rujejo slovenski katoliški duhovniki danes proti Avstriji! Srbija pa bi tudi z Albanijo še ne bila nasičena. Odkrito povedo srbski listi, da si želijo tudi Dalmacijo, Bozno in Hercegovino. V Dalmaciji je naša država že vtaknila našete milijone, medtem ko iz nje ničesar ni dobila. Da je pričela ta deželica zdaj polagoma cveteti, je avstrijska zasluga. Kot zahvala so se vršili pred desetletji krvavi dalmatinski upori in pred par tedni protiavstrijske demonstracije po dalmatinskih mestih . . . Istotak je položaj v Bozni in Hercegovini. Avstrija je iz teh popolnoma zemarjenih provinc napravila kultivirane dežele; gradila je ceste in železnice, opomogla domačemu kmetijstvu, gozdarstvu, industriji, uredila preje prav balkanske razmere, plačala poleg tega Turčiji za te dežele 40 milijonov odškodnine; — ali ni misel naravnost blazna, da bi Avstrija zdaj Bozno in Hercegovino sovražnim Srbom v žrelo vrgla? . . . Iz tega stališča mora pač vsakdo spoznati, da je pravica v teh balkanskih zmešnjavaš na avstrijski strani in da se avstrijske zahteve morajo pod vsakim pogojem uresničiti.

Iu zakaj se slovenski voditelji potegujejo za srbske požrešne in neopravičene zahteve? Ali jim grè pod habsburško krono slabo? Ali niso imeli prost razvitek kakor noben drug narod in državne podpore v vseh mogočih oblikah, kakor zopet noben drug narod? Kdo je posaçil zopet slovenski Kras? Avstrijska država! Kdo je posušil ljubljansko močvirje? Avstrijska država! Kdo je rešil spodnje-štajersko vinogradništvo pred gotovim poginom? Država in dežela! Kdo je dal slovenskemu vbojemu ljudstvu šole in pripomočke za napredovanje? Država! Celotni slovenski jezik je vstvarila avstrijska država . . . In kot zahvalo dobiva Avstrija zdaj prezentirane „trialistične“ želje.

Kaj je „trializem“? Slovenski voditelji hočejo otrgati velik del Štajerske, velik del Koroške in združiti vse to s Hrvaško, Slavonijo, Kranjsko, Primorsko v eno državno skupino. To bi bil prvi korak za razkosanje Avstrije. Pozne-

je bi se namreč ta „trialistični“ sestav združil s Srbijo, — habsburške kronovine bi razpadle kakor biseri iz zlate krove . . .

Mi bi posameznim slovenskim voditeljem in protiavstrijskim hujskacem iz srca privoščili, da bi prišli pod srbsko ali črnogorsko žeslo. Slovenski politični duhovniki bi se na Srbskem lepo molčati navadili, kajti vlada revolverskega Petra ne pozna nobene šale. Marsikateremu katoliškemu duhovniku bi se tako godilo, kakor se je godilo frančiškanku Paliču v Djakovici. In črnogorski Nikita bi s svojimi skalnatimi ječami ter svojimi bratomornimi krvniki slovenskim voditeljem kmalu pokorščine priučil . . . Slovenskim voditeljem bi privoščili življenje v Srbiji; mislimo, da bi kmalu zopet hrepneli po mesenih loncih avstrijskih . . .

Slovenskemu ljudstvu tega seveda ne privoščimo. Kajti to ljudstvo se ne bode dalo od srbofilske gonje okužiti. Ljudstvo ostane veri, cesarju in domovini zvesto.

Z razvitimi zastavami marširajo slovenski prvaki v srbski tabor, — politični dezertjerji s pečatom Ešijalta na čelu! Slovensko ljudstvo jim pa ne sledi! . . .

Zadnji telegrami.

Od ruske strani je prišla misel, da naj se trmoglavost Kralja Nikite premaga z denarjem. Govori se, da se je ponudilo Nikiti 20 milijonov frankov, ako odstopi od Skutarija. Take sramotne kapčije se seveda Avstro-Ogrska ne more udoležiti.

Antivari, 12. aprila. Angleški viceadmiral kot zapovednik mednarodnega brodivja je proglašil blokado za vse barke. S tem je Črnagora od morske strani zaprta. O nadaljnjih korakih proti Nikiti se nič ne poroča.

Srbi izvršujejo v Albaniji zopet grozna zločinstva. Na stotine Albancev silijo k prestopu v pravoslavno cerkev. Morijo in požigajo naprej, pred očmi Evrope.

Iz Črnogore.

Črnagora, najmanjša in najrevnejša izmed balkanskimi zavezniki, se upira torej vojni Avstro-Ogrske in obnem volji cele Evrope. Ako bi ne vedeli, da tiči za tem upiranjem rusko-srbsko podpohovanje, bi bil položaj res bolj smešen nego resen. Vevlasti napravile so zdaj

se mora Črnogorcem veliko požrtvovalnost za svojo kamenito »domovino« priznati. Danes prinašamo nekaj slik od črnogorske avstrijske meje. Na levi strani vidimo črnogorske ženske, ki donajajo svojim pred Skutarijem se borečim možem in sorodnikom po tudiš gorskih stezah potrebno hrano. V sredini (spodaj) vidimo skalnatega Lovcena, ki se nahaja v neposredni bližini naše trdnjave Cattaro in ki so ga Črnogorci svoj čas proti

pred črnogorskimi pristani s svojimi velikanskimi vojnimi parniki mornarsko demonstracijo. Vkljub temu, da ve danes ves svet, da se bode Črnagora v tej vojni popolnoma izkravala in da bode kraljič Nikita, ako ga ne pahnejo lastni podaniki iz njegovega trohnelega prestola, zopet odvisen od denarnih mladov vevlasti. —

Avstriji s težkimi kanonami oborožili. Zdj seveda so te kanone že davno pred Skutari odpeljali. Na desni strani vidimo naš vojni pristan Cattaro s tako zvano »boche di Cattaro«; v ozadju gleda na ta naš pristan črnogorsko skalovje.

Najboljša

za pripravo jako okusne 398
 goveje juhe brez dvoma je

MAGGI JEVA **kocka**

 po 5 vin.

Prepričajte se torej pri nakupu, da-li ima vsaka kocka na zavitku ime **MAGGI** in

varstveno znamko zvezdo s križcem